

Internetconsultatie IAK

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In 2015 is de Tweede Kamer door de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat geïnformeerd over de Visie OV Betalen.¹ Op 11 mei 2021 is de Tweede Kamer door de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat voor het laatst per brief geïnformeerd over de nieuwe betaalvormen voor het openbaar vervoer. In die brief staat dat deze nieuwe betaalvormen gefaseerd ingevoerd zullen worden tussen 2021 en eind 2023. Dit betekent dat wanneer het nieuwe systeem zich bewezen heeft, de OV-chipkaart zoals die nu bestaat, zal verdwijnen.² Voorgaande heeft tot gevolg dat ook studenten met een reisrecht op grond van de Wet studiefinanciering 2000 (Wsf 2000) gebruik zullen moeten gaan maken van één of meerdere nieuwe OV-betaalvormen.

2. Wie zijn betrokken?

OCW, DUO, OV-bedrijven, RSR, IenW, studentenorganisaties

3. Wat is het probleem?

- De nieuwe betaalwijzen hebben tot gevolg dat ook studenten gebruik zullen moeten gaan maken van één of meerdere nieuwe OV-betaalvormen. Op grond van de Wsf 2000 kunnen studenten in aanmerking komen voor een reisvoorziening. Voor studenten die in Nederland studeren heeft de reisvoorziening de vorm van een studentenreisproduct dat kan worden geladen op een OV-chipkaart. Vanwege de invoering van de nieuwe betaalvormen, zal de huidige OV-chipkaart dus verdwijnen. Wanneer de wet niet wordt aangepast, kunnen studenten met het reisrecht op grond van de wet geen gebruik maken van de nieuwe betaalvormen. De techniek die met de nieuwe betaalvormen gepaard gaat, heeft tot gevolg dat studenten het studentenreisproduct niet altijd meer zelf hoeven stop te zetten, en het stopzetten geschiedt niet meer bij een daarvoor bestemde ophaalautomaat. Ook hierop dient de wet te worden aangepast.
- De wet is techniekafhankelijk opgeschreven, en daarmee onvoldoende toekomstbestendig.

4. Wat is het doel?

Naast noodzaak om de Wsf 2000 te actualiseren aan nieuwe OV-betaalvormen, wordt met dit wetsvoorstel getracht de wet toekomstbestendiger te maken door ervoor te kiezen specifieke technische onderdelen, zoals de beschikbare 'dragers' en de wijze van stopzetten, bij ministeriële regeling te bepalen.

De nieuwe techniek rondom het OV-betalen heeft ook tot gevolg dat studenten het reisproduct niet meer zelf hoeven stop te zetten wanneer zij geen reisrecht meer hebben, dit draagt bij aan het doel om het aantal OV-boetes te verminderen.

De aanpassingen in de wet zijn wijzigingen die de techniek rondom het studentenreisproduct en de drager daarvan betreffen. Er worden met dit wetsvoorstel geen inhoudelijke wijzigingen voorgesteld die zien op het reisrecht zelf, zoals de duur van het reisrecht of de momenten waarop een student gratis dan wel met korting mag reizen. Er verandert ook niets in de wijze waarop studenten hun studentenreisproduct aanvragen bij DUO.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het is noodzakelijk om de Wsf 2000 aan te passen, zodat deze in lijn is met de toekomstige praktijk en studenten gebruik kunnen blijven maken van het reisrecht. Derhalve is overheidsingrijpen noodzakelijk.

¹ Kamerstukken II 2015/16, 23645 nr. 605.

² Kamerstukken II 2020/21, 23 645, nr. 752.

6. Wat is het beste instrument?

Terminologie in de wet aanpassen waarbij techniek wordt uitgewerkt in lagere regelgeving (Regeling studiefinanciering 2000). Het doordelegeren heeft als voordeel dat de wet- en regelgeving sneller kan worden aangepast bij toekomstige wijzigingen van het ov-betalen.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Voor studenten betekent onderhavige wetwijziging dat het gebruik van het reisrecht er fysiek anders uit gaat zien (namelijk op een andere drager), maar dat er inhoudelijk niets aan het reisrecht verandert. Er zijn bijvoorbeeld veranderingen met betrekking tot het stopzetten en activeren, maar de duur van het reisrecht of de momenten waarop een student gratis dan wel met korting mag reizen blijft hetzelfde. De gevolgen voor het doenvermogen zijn als gevolg van deze veranderingen, positief. Ook zal het wetsvoorstel naar verwachting leiden tot een daling in het aantal OV-boetes.

Dit wetsvoorstel heeft geen specifieke gevolgen voor Caribisch Nederland. Studenten afkomstig uit Caribisch Nederland die in het Europees deel van Nederland studeren en op grond van de Wsf 2000 aanspraak maken op een studentenreisproduct, zullen ook gebruik gaan maken van de nieuwe vormen van OV-betalen.